

BIJLAGE 11

STAPPENPLAN VOOR SOCIAL MEDIA INCIDENTEN ZWN

Huidige situatie: er heeft zich een ernstig social media-incident voorgedaan. Zoals:

- bedreiging – van de school, een leraar, of een leerling
- identiteitsfraude – bijvoorbeeld een fake-account van een leraar
- ongewenste intimiteiten
- racistische of discriminerende uitingen
- aansporing tot geweld

Er kán sprake zijn van een strafbaar feit maar dat hoeft niet. Het kan ook gaan om (al of niet ernstig) grensoverschrijdend gedrag. Let op: uit de hand gelopen sexting, waarbij de beelden schoolbreed verspreid worden, is een geval apart. Bekijk voor meer informatie de website stappenplansexting.nl.

Adressen en telefoonnummers

- Calamiteitenteam van Stichting School & Veiligheid Preventieve advisering en ondersteuning bij calamiteiten calamiteitenteam.nl 030 – 285 66 16, bereikbaar op werkdagen van 9-16 uur
- Adviseurs van Stichting School & Veiligheid Als er een calamiteit plaatsvindt buiten schooltijd, of in de vakantie, kun je rechtstreeks contact opnemen met een adviseur van Stichting School & Veiligheid. De telefoonnummers staan op calamiteitenteam.nl/helpdesk
- Wijkagent of ander politiecontact (naam en telefoonnummer zelf invullen)

.....

De nummering van het onderstaande stappenplan geeft prioriteiten aan. Het is dus beslist niet zo dat elke stap eerst helemaal afgemaakt moet worden voor aan de volgende stap kan worden begonnen. Sommige stappen kunnen ook naast elkaar worden uitgevoerd, zeker bij ernstige incidenten.

1. Melding

- De melding komt binnen (bij de directie of het incidententeam).
- Beoordeel de ernst, en vertel de melder wat je gaat doen.

2. Informatie verzamelen

- Verzamel zo veel mogelijk informatie over het incident.
- Leg alle gegevens vast.
- Zie ook: Internetsporen.nl over het veiligstellen van internetsporen.

3. Strafbaarheid beoordelen

- Bepaal of er sprake is van een strafbaar feit (zie zo nodig: 'Checklist strafbare feiten in het onderwijs' op Aangifte doen binnen het onderwijs).
- Ga door naar stap 4 (niet strafbaar), 5 (mogelijk strafbaar) of 6 (strafbaar).

4. Actie bij 'niet strafbaar feit'

- Leg de dader (of daders) de feiten voor, en tref zo nodig sancties.
- Regel nazorg, samen met de mentor of de vertrouwenspersoon (of beide).

- Registreer het incident
- Doe eventueel een melding bij de politie.
- Ga door naar stap 7. 51

5. Actie bij 'mogelijk strafbaar feit'

- Bij twijfel kun je de situatie altijd voorleggen aan de politie. Wees daarbij zo feitelijk mogelijk.
- De politie kan de zaak onderzoeken en navraag doen, bijvoorbeeld bij de officier van justitie.
- Daarna beslist de politie wat er met de zaak gedaan wordt.
- Ga door naar stap 7.

6. Actie bij 'strafbaar feit'

Als de school het slachtoffer is:

- De schoolleiding doet aangifte bij de politie.
- Spreek met de politie af hoe je geïnformeerd kan blijven.

Als een leerling het slachtoffer is:

- Overleg met de ouders van de gedupeerde leerling of zij willen dat er aangifte wordt gedaan. Zowel de school als de ouders kunnen aangifte doen.
- Spreek af hoe iedereen geïnformeerd blijft.

Als een medewerker het slachtoffer is:

- Overleg met het gedupeerde personeelslid over het al of niet doen van aangifte. Zowel de school als het personeelslid kunnen aangifte doen.
- Spreek af hoe iedereen geïnformeerd blijft.

7. Sneeuwbal stoppen

- Zijn er compromitterende berichten of beelden op de telefoons of computers van de leerlingen terecht gekomen? Vraag hen dan om die niet door te sturen en meteen te wissen. Leg uit waarom dat belangrijk is.
- Vraag ook aan alle medewerkers om compromitterende berichten of beelden niet te delen op sociale media.
- Wees alert op schadelijke socialemediapostings in de uren na het incident. Ga na of je ze kunt laten verwijderen door de auteur, of – als deze niet reageert – door het socialemediakanaal zelf.

8. Betrokkenen informeren

- Licht zo snel mogelijk alle betrokkenen in: leraren, leerlingen en ouders.
- Vertel alles wat op dit moment bekend is.
- Zeg dat er zo snel mogelijk aanvullende informatie volgt als die er is.
- Vertel wat de volgende stappen zullen zijn.

9. Contact met de media

- Zie: 'Tien tips voor omgaan met de (traditionele) media' in deze brochure.
- Neem de regie in eigen hand.
- Benoem een woordvoerder, zodat je met één stem naar buiten treedt (meestal: de rector. Anders: de persvoorlichter, als die er is).
- Kom zelf met het nieuws naar buiten, voor anderen dat doen tenzij het om zeer precare zaken gaat.

- Verzend zo nodig een persbericht, en beleg (bij zeer ernstige incidenten) een persconferentie.
- Zijn er ook andere scholen betrokken bij het incident? Zorg dan dat je op één lijn zit voor het verhaal naar buiten.
- Licht eerst de schoolbevolking in (personeel, leerlingen en ouders) en pas daarna de media. Zodat men het nieuws niet 'uit de krant' hoeft te horen.
- Reageer alert op onjuiste of ongewenste berichtgeving. Vraag zo nodig om rectificatie of een weerwoord.

10. Blijf informeren

- Als de zaak is opgelost, of in een ander stadium is beland, licht dan de leraren, leerlingen en ouders opnieuw in.
- Organiseer eventueel een groepsgesprek.
- Was het een ernstig incident met kans op herhaling? Organiseer dan een voorlichtingsbijeenkomst.

11. Evalueren na afloop

- Als de rust is weergekeerd, evalueer dan hoe de zaak is afgehandeld.
- Hebben de protocollen en maatregelen goed gewerkt?
- Wat heb je ervan geleerd?
- Bepaal hoe het de volgende keer beter kan (beleid bijstellen,